KLÍNEC

Historie obce

Obec se nachází na západní straně Brd, na náhorní planině mezi Jílovištěm a Mníškem pod Brdy v údolním zářezu potoka Korábka, tekoucího do Bojovského potoka. Obec Klínec byla založena pravděpodobně roku 1309. Klínec byl majetkem královské komory, přesto zde měl významná práva blízký benediktýnský klášter na Ostrově u Davle. Ještě za života Václava II. dostal část královského lesního újezdu v okolí Klínce zbraslavský klášter cisterciáků. Větší zájem o tuto zalesněnou oblast podnítil dar královny Elišky Přemyslovny, která roku 1319 odevzdala Klínec zbraslavskému klášteru i s okolním lesem, kde se těžilo zlato a polodrahokamy. V lesích okolo Klínce se kdysi také hojně pálily milíře. V předhusitském období (pravděpodobně již v polovině 14. stol.) založil zbraslavský klášter u Klínce panský dvorec. Podle předpisů cisterciácké řehole měly být řádové dvorce poněkud vzdáleny od pohanských vesnic. Proto si zbraslavští mniši zvolili u Klínce výhodné místo v úrodné a dosud nevyklučené oblasti, vzdálené od poddanské i nápravnické usedlosti asi 250 m cesty (dnes č. p. 1). Využili půdy okolních doubrav a bučin, které postupně měnili na ornou půdu (nejúrodnější v obci), a tak pravděpodobně již v tomto období vnikla pole klášterního dvorce hluboko do lesa Pekla, nedávno předtím narušeného těžbou zlata. Výnosnost klínéckých rýžovišť tehdy již poklesla a vrchnosti nezbývalo nic jiného, než se i zde věnovat zemědělství. V období třicetileté války (1618-1648) byla obec, na rozdíl od sousední Líšnice a Řitky, uchráněna před zničením. Napomohla tomu poloha Klínce mimo stezku spojující hlavní město království s jižními Čechami. Roku 1887 protnula lesy na okraji Klínce železnice vedoucí z Prahy na Dobříš. Později zřízená vlaková zastávka leží asi 1 kilometr od vsi. Prakticky od začátku provozu je trať využívána při rekreaci Pražanů. Ti od období „první republiky" v okolí obce postupně vybudovali několik chatových osad a vtiskli obci rekreační charakter. Roku 1959 byl položen základní kámen zdejší školy a 1. září roku 1961 byla zahájena výuka (do této doby docházeli žáci do líšnické školy). Nyní je budova využívána mateřskou školou.

Jméno obce

Název Klínec (ve starších dobách, v podstatě až do poloviny 20. stol. se psalo Klinec) se většinou odvozuje od polohy obce, která je vklíněna do terénu, či že původní ves tvořila jakýsi „klín", stavení na obou březích potoka vytvořila podobu klínu. Někteří autoři (Antonín Profous, Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny II, Praha 1949) předpokládají, že se jedná o zdrobnělinu podstatného jména klín – tedy pruh země v podobě klínu – a současně se domnívají, že vzniklo z obecného podstatného jména klínec, tzn. kousek země.

Těžba zlata v okolí Klínce

Založení Klínce je spojeno s těžbou zlata a polodrahokamů. Památkou této těžby jsou kopečkovité útvary zvané pinky a jámy zvané sejpy, které se hojně vyskytují v okolních lesích. Jejich výskyt dal vzniknout místnímu názvu „Pinkousy". Zalesněné údolí pod obcí je pozůstatkem po těžbě zlata. Dodnes je v terénu patrný náhon, který přiváděl do dolu vodu z rybníků pod vsí. Ve skalním hřbetě, který odděloval povrchový důl od potoka, je ve skále vylámána asi 100 m dlouhá odvodňovací štola „Čertovka". Celé údolí je dílem středověkých havířů.

Období světových válek

Těžkým obdobím pro obec byly obě světové války. V první padlo na frontě 12 klínéckých občanů. Jeden občan, pan Jaroslav Dvořák, byl členem italské legie. V období druhé světové války se v obci objevil udavač, díky němu nebylo možno organizovat odbojovou činnost. Celou válku ale působil divadelní kroužek, který svými vystoupeními utužoval vlastenecké cítění občanů. Počátkem května 1945 byl v Klínci ustaven revoluční národní výbor, jehož sídlo bylo v restauraci „Stop" na dobříšské silnici. V revolučním národním výboru pracovali mimo jiných pan Schleier, F. Mestek a F. Petrák, spolupracovali místní kupec J. Velek a hajný A. Urban, kteří vyzbrojeni loveckou puškou odzbrojovali mladé nezkušené německé vojáky, prchající z vojenského cvičiště nad Štěchovicemi. Ke konci války se na území obce zdržovala ruská vojska.

Významné osobnosti v obci

Kolem roku 1871 se začala budovat tradice klínecké nebo podbrdské keramiky. Hrnčířskou dílnu v Klínci založil pan Antonín Šimůnek. Ze začátku vyráběli užitkové nádobí, hrnce, pekáče. Zákazníci si pro zboží jezdili do dílny a část se rozvážela do obchodů. Ve 30. letech minulého století se začaly dílny mechanizovat, měli větší počet zaměstnanců, používali zatáčecí formu, takže se netočilo jen ručně na kruhu, výroba se zrychlila a byla velká konkurence. V té době začal keramiku malovat akademický malíř Zdislav Hercík, který dal keramice podobu s typickými nezaměnitelnými vzory, převážně přírodních motivů. Později naučil malovat pana Hrubého z Klínce, který pak v dílně působil až do 50. let, kdy byla dílna zavřena. Na tradici dědictví svých předků před několika lety zdárně navázaly keramička Magdaléna Brožová a výtvarnice Ivana Švarcová.

Boháč Zdeněk , * 3. 1. 1933, † březen 2001

Český historik a historický geograf. V r. 1957 absolvoval obor historie na FF UK. V letech 1957-1965 vedoucí oddělení historické geografie Historického ústavu ČSAV v Praze. Průkopník komplexního studia dějin středověkého osídlení, feudální pozemkové držby a demografického vývoje českých zemí (Dějiny osídlení středního Povltaví v době předhusitské, 1978); v l. 1976-1985 a od roku 1990 předseda Komise pro historickou geografii ČSAV. Zabýval se též českými církevními dějinami (Poutní místa v Čechách, 1995; Topografický slovník k církevním dějinám předhusitských Čech). Přední organizátor česko-lužické kulturní spolupráce, 1975-1991 předseda Sekce pro studium lužickosrbské kultury při společnosti Národního muzea v Praze, od roku 1991 předseda Společnosti přátel Lužice; autor průvodce Sasko-Lužice (1989) s úvodem do lužickosrbských reálií a knihy České země a Lužice (1993).

Památky na doby minulé a architektonické zajímavosti obce

Kaplička – nachází se nad menším z místních rybníků. Neslouží k bohoslužebným účelům. Výzdobu tvoří oltář, obrazy svatých a socha svatého Jana Nepomuckého. Na kapli zavěšen zvon.

Křížky – v katastru obce se nachází několik křížků, jež jsou památkou původního vyznání obyvatelstva. Dodnes tvoří významný krajinotvorný prvek.

Zemědělské usedlosti – v obci zůstalo zachováno jen několik bývalých zemědělských usedlostí (statků). Jsou památkou z období zemědělského charakteru naší vesnice a zemědělského využívání krajiny.

Současnost Klínce

Vzhledem k intenzívní výstavbě se obec neustále rozrůstá a nyní má 625 trvale hlášených obyvatel, 270 rodinných domů a 160 rekreačních objektů. V obci je mateřská škola, praktický lékař, 2 prodejny potravin a smíšeného zboží, restaurace. Velký význam pro život v obci má činnost spolků – dobrovolných hasičů a tělovýchovné jednoty. Oba spolky obohacují kulturní život o řadu společenských akcí v průběhu celého roku (karneval, pálení čarodějnic, dětský den, vinobraní, posvícenská zábava, Mikulášská…). Tělocvična TJ Klínec a fotbalové hřiště nabízí občanům Klínce i širokého okolí možnost sportovního vyžití v řadě sportovních oddílů.

Markéta Hanáková, místostarostka obce

Literatura:
Ivana Čornejová, Dějiny Klínce, 2010
Magdalena Brožová, Podbrdská keramika, http://www.podbrdskakeramika.cz/, 2012


Celkový pohled na Klínec – 1965




Tradiční podbrdská keramika z klínecké dílny